

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketinget
Socialudvalget
Christiansborg
1216 København K

Dato: 17. juni 2008
Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2008-151-0185
Dok.: LBN43118

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 361 (Alm. del), som Folketingets Socialudvalg har stillet til justitsministeren den 13. maj 2008.

Lene Espersen

/

Barbara Bertelsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 361 (Alm. del) fra Folketingets Socialudvalg:

”Det fremgår af Beskrivelse af politiets indsats mod prostitutionens bagmænd i 2007 s. 6, at der er udarbejdet en klassificeret manual/vejledning for politiets arbejde mod prostitutionens bagmænd. Kan vi få tilsendt den del af vejledningen, der beskriver de relevante straffelovsbestemmelser, herunder bestemmelserne vedrørende menneskehandel?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Rigspolitiet, hvortil der henvises:

”Som omtalt i den af Rigspolitiet udarbejdede beskrivelse af politiets indsats mod prostitutionens bagmænd i 2007, har Rigspolitiet i samarbejde med Rigsadvokaten udarbejdet en vejledning til Rigspolitiets strategi for indsatsen.

Vejledningen, der er udformet som en – klassificeret – manual på 43 sider, skal supplere strategien og benyttes som arbejdsredskab i politikredsene i forbindelse med den konkrete behandling af sager i prostitutionsmiljøet og mod prostitutionens bagmænd.

Vejledningen indeholder bl.a. en beskrivelse af det retsgrundlag, der er relevant i forbindelse med efterforskningen af sager imod prostitutionens bagmænd. Vejledningen indeholder således følgende beskrivelse af de relevante straffelovsbestemmelser:

2. Retsgrundlaget

Straffeloven indeholder en række bestemmelser om udnyttelse af andre personer til prostitution mv.

2.1. Straffelovens § 262 a

Straffelovens § 262 a, som blev vedtaget i 2002, kriminaliserer menneskehandel.

Bestemmelsen har baggrund i FN's protokol til Palermokonventionen om organiseret kriminalitet, i EU-rammeafgørelse af 19. juli 2002 om kriminalisering af menneskehandel samt i FN's tillægsprotokol om salg af børn.

§ 262 a har følgende ordlyd:

§ 262 a. For menneskehandel straffes med fængsel indtil 8 år den, der rekrutterer, transporterer, overfører, huser eller efter-

følgende modtager en person, hvor der anvendes eller har været anvendt

- 1) ulovlig tvang efter § 260,
- 2) frihedsberøvelse efter § 261,
- 3) trusler efter § 266,
- 4) retsstridig fremkaldelse, bestyrkelse eller udnyttelse af en vildfarelse eller
- 5) anden utilbørlig fremgangsmåde med henblik på udnyttelse af den pågældende ved kønslig usædelighed, tvangsarbejde, slaveri eller slaverilignende forhold eller fjernelse af organer.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der med henblik på udnyttelse af den pågældende ved kønslig usædelighed, tvangsarbejde, slaveri eller slaverilignende forhold eller fjernelse af organer

- 1) rekrutterer, transporterer, overfører, huser eller efterfølgende modtager en person under 18 år eller
- 2) yder betaling eller anden fordel for at opnå samtykke til udnyttelsen fra en person, som har myndighed over den forurettede, og den, der modtager sådan betaling eller anden fordel.

Den strafbare handling i § 262 a, stk. 1, består af tre led, der alle skal være opfyldt.

For det første skal gerningsmanden have foretaget en handling som nævnt i § 262 a, stk. 1, 1. led. De der anførte handlinger består i at rekruttere, transportere, overføre, huse eller modtage en person.

Bestemmelsen omfatter både grænseoverskridende handel med mennesker – altså handel med mennesker, der føres ud af Danmark, såvel som handel med mennesker, der føres ind i Danmark – og handel med mennesker ”internt” i Danmark.

For det andet skal formålet med handlingen være at udnytte den forurettede til kønslig usædelighed, tvangsarbejde, slaveri eller slavelignende forhold eller fjernelse af organer, jf. sidste led i § 262 a, stk. 1.

Kravet om, at der skal foreligge udnyttelse af den pågældende, indebærer, at handlen skal være foretaget med henblik på, at gerningsmanden opnår økonomisk vinding, eller med henblik på gerningsmandens egen udnyttelse af den forurettede.

Kønslig usædelighed skal forstås på samme måde som i straffelovens § 228.

Efter praksis kan der straffes for overtrædelse af både § 262 a og § 228, hvis den person, der står bag menneskehandel, efterfølgende for egen vindings skyld forleder den forurettede

til at arbejde som prostitueret. Derimod må § 262 a antages at absorbere ansvar efter § 229.

Den tredje forudsætning for at kunne anvende § 262 a, stk. 1, er, at den strafbare handling er udført under anvendelse af ulovlig tvang efter § 260, (stk. 1, nr. 1), frihedsberøvelse efter § 261, (stk. 1, nr. 2), trusler efter § 266, (stk. 1, nr. 3), retsstridig fremkaldelse, bestyrkelse eller udnyttelse af en vildfarelse (stk. 1, nr. 4) eller anden utilbørlig fremgangsmåde (stk. 1, nr. 5).

Tvangsmidlerne i stk. 1, nr. 1-3, skal fortolkes i overensstemmelse med de anførte bestemmelser i straffeloven. Det er forudsat i forarbejderne til § 262 a, at ansvaret efter de nævnte bestemmelser absorberes af straffelovens § 262 a, hvorfor der ikke straffes i sammenstød med disse bestemmelser.

For at forholdet kan være omfattet af stk. 1, nr. 4, skal der være en uoverensstemmelse mellem gerningsmandens og forurettedes opfattelse af situationen. Gerningsmanden skal således have givet forurettede en forkert opfattelse af, hvad der skal ske, eller bestyrket eller udnyttet en allerede eksisterende forkert opfattelse hos forurettede.

Det er ikke i loven nærmere angivet, hvad der skal forstås ved ”anden utilbørlig måde”, jf. stk. 1, nr. 5. Det fremgår således alene af forarbejderne, at der ved vurderingen af, hvorvidt der er tale om ”anden utilbørlig måde”, skal foretages en konkret vurdering af sagen. Det forudsættes dog, at der er handlet i strid med redelig handlemåde.

Det fremgår imidlertid af FN's protokol til Palermokonventionen, at det ikke er tilladt at udnytte personer, der befinder sig i en sårbar situation, også selv om disse har givet deres samtykke til udnyttelsen, hvorfor udnyttelsen af en sådan situation muligvis kan være omfattet af stk. 1, nr. 5, ”anden utilbørlig måde”.

Der findes ikke retspraksis, der illustrerer anvendelsesområdet for stk. 1, nr. 5.

Det følger af § 262 a, stk. 2, at hvis forurettede er under 18 år, vil der også være tale om menneskehandel, selvom der ikke er anvendt tvangsmidler som nævnt i stk. 1, nr. 1-5, jf. § 262 a, stk. 2, nr. 1.

Det samme gør sig gældende, hvis gerningsmanden ved betaling eller anden fordel opnår et samtykke fra en person, der har myndighed over forurettede (f.eks. en forælder), jf. § 262 a, stk. 2, nr. 2. Den person, der modtager en sådan betaling eller anden fordel, straffes på tilsvarende vis. ”Anden

fordel” behøver ikke være en økonomisk fordel, det kan f.eks. være en personlig tjeneste eller lignende.

Det er erfaringen, at der i forbindelse med udnyttelse af kvinder i prostitutionsmæssig sammenhæng forholdsvis sjældent er mulighed for at føre bevis for, at forholdet har en sådan karakter, at der er grundlag for at indlede retsforfølgning for overtrædelse af straffelovens § 262 a. Derimod vil der ofte – især i forbindelse med udenlandske kvinders prostitution her i landet – være grundlag for at indlede efterforskning samt eventuel retsforfølgning for overtrædelse af straffelovens §§ 228 og 229, jf. herom nedenfor afsnit 2.2.

Med hensyn til strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffelovens § 262 a, henvises i øvrigt til Rigsadvokatmeddelelse nr. 9/2005.

Det bemærkes, at Rigsadvokaten har til hensigt at etablere en domsoversigt over sager vedrørende overtrædelse af straffelovens § 262 a, som vil blive gjort tilgængelig via anklagemyndighedens intranet.

2.2. Andre bestemmelser om udnyttelse af personer til prostitution

Udover § 262 a indeholder straffeloven i § 228 og § 229 bestemmelser, der har betydning i forbindelse med politiets indsats mod prostitutionens bagmænd.

2.2.1. § 228 – Rufferi

Straffelovens § 228 har følgende ordlyd:

§ 228. Den, der

- 1) forleder nogen til at søge fortjeneste ved kønslig usædelighed med andre,
- 2) for vindings skyld forleder nogen til kønslig usædelighed med andre eller afholder nogen, der driver erhverv ved kønslig usædelighed, fra at opgive det, eller
- 3) holder bordel

straffes for rufferi med fængsel indtil 4 år.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der tilskynder eller bistår en person under 21 år til at søge erhverv ved kønslig usædelighed, samt den, der medvirker til en persons befordring ud af riget, for at denne i udlandet skal drive erhverv ved kønslig usædelighed eller benyttes til sådan usædelighed, når den befordrede person er under 21 år eller uvidende om formålet.

Bestemmelsen kriminaliserer bl.a. bagmandsvirksomhed i relation til både heteroseksuel og homoseksuel prostitution i traditionel forstand (rufferi).

Strafansvar efter § 228, stk. 1, nr. 1 og nr. 2, er betinget af, at gerningsmanden har forledt nogen til kønslig usædelighed med andre eller har afholdt nogen fra at opgive dette.

Ifølge § 228, stk. 1, nr. 3, er det endvidere strafbart at holde bordel. Bestemmelsen angiver ikke nærmere, hvad der skal forstås ved at holde bordel. Bordelvirksomhed må dog antages at foreligge bl.a., når prostitutionen og udnyttelsen heraf har et vist omfang og må anses for forretningsmæssigt ledet og organiseret af den tiltalte, f.eks. fra lokaler ejet eller lejet af den tiltalte. I retspraksis er der endvidere eksempler på, at udleje af lokaler til prostituerede anses for bordelvirksomhed efter straffelovens § 228, stk. 1, nr. 3.

Ved rufferi foreligger der frivillighed hos den prostituerede med hensyn til at tjene penge ved prostitution. Gerningsmanden forleder f.eks. for egen vindings skyld den prostituerede til at arbejde som prostitueret og modtager herefter en aftalt del af fortjenesten. Gerningsmandens indtægt kan også være en fast daglig afregning, som står i misforhold til den indsats, som gerningsmanden yder.

Foreligger der samtidig med en overtrædelse af straffelovens § 228 også en overtrædelse af § 260, § 261 eller § 266, kan der straffes i sammenstød.

2.2.2. § 229 – Mellemanden

Straffelovens § 229 lyder som følger:

§ 229. Den, der fremmer kønslig usædelighed ved for vindings skyld eller i oftere gentagne tilfælde at optræde som mellemand, eller som udnytter en andens erhverv ved kønslig usædelighed, straffes med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

Stk. 2. Den, der udlejer værelse i hotel eller gæstgiveri til benyttelse til erhvervsmæssig utugt, straffes med fængsel indtil 1 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

Bestemmelsen er ligesom § 228 vendt mod prostitutionens bagmænd/mellemmænd.

Anvendelse af bestemmelsen forudsætter i almindelighed, at forholdet ikke kan henføres under § 228.

Ifølge § 229 er det strafbart mod fortjeneste at optræde som mellemand.

Som eksempler på strafbar mellemandsvirksomhed kan nævnes en hotelportier, bartender, restaurationstjener eller lign., som i oftere gentagne tilfælde har anvist kunder til prostituerede. Bestemmelsen vil endvidere kunne anvendes over

for den, der for vindings skyld optræder som mellemmand, selv om det kun er sket i et enkelt tilfælde. Der kan dømmes for overtrædelse af § 229 uden hensyn til, om mellemmanden har modtaget betaling for sin virksomhed.

Der er i modsætning til § 228 ikke tale om, at mellemmanden på nogen måde forleder den prostituerede til at arbejde som prostitueret, men alene at han medvirker til, at prostitutionen kan udøves.

2.3. Udlændingelovens § 59 og straffelovens § 125 a om menneskesmugling

Udover de nævnte bestemmelser i straffelovens § 262 a og §§ 228-229 har bestemmelserne i udlændingelovens § 59, stk. 7, og straffelovens § 125 a også betydning i forbindelse med politiets indsats mod prostitutionens bagmænd.

Efter udlændingelovens § 59, stk. 7, nr. 1-5, straffes bl.a. den, der forsættligt bistår en udlænding med at indrejse ulovligt i Danmark eller opholde sig ulovligt her i landet (menneskesmugling). Bistanden kan f.eks. bestå i at hjælpe en udlænding over grænsen ved at skjule den pågældende i bagagerummet i en bil, eller ved at skaffe en udlænding falske indrejsepapirer.

Strafferammen er bøde eller fængsel indtil 2 år.

Bestemmelsen i udlændingeloven suppleres af straffelovens § 125 a.

Efter denne bestemmelse straffes med fængsel indtil 4 år den, der under skærpende omstændigheder gør sig skyldig i menneskesmugling efter udlændingelovens § 59, stk. 7. Betingelsen for at anvende § 125 a er, at overtrædelsen af udlændingelovens § 59, stk. 7, er sket for vindings skyld og under i øvrigt skærpende omstændigheder. Skærpende omstændigheder foreligger f.eks., hvis andres liv udsættes for fare, eller hvor der er tale om overtrædelser af mere systematisk eller organiseret karakter.

Særligt i forhold til udenlandske prostituerede kan det forekomme, at den prostituerede selv vil kunne gøres til genstand for strafferetlig forfølgning. Der henvises i den forbindelse til udlændingelovens § 59, stk. 1, nr. 3, hvorefter en udlænding, der opholder sig ulovligt her i landet, vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Der henvises endvidere til udlændingelovens § 59, stk. 2, hvorefter en udlænding, der arbejder her i landet uden fornøden tilladelse, vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.”